

Oslo, 9. juni 2026

HØRINGSUTTALELSE FRA RETTSPOLITISK FORENING

– Utredning med lovforslag om visitasjonssoner for våpenkontroll

1. Innledning

Rettspolitisk forening (Rpf) er en uavhengig forening bestående av jurister, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Rettspolitisk forening arbeider blant annet for å forsvare rettsstatlige verdier og for å bedre den rettslige situasjonen til sosialt vanskeligstilte grupper.

2. Merknader til høringen

Rpf vil innledningsvis knytte en bemerkning til at høringsnotatet fremstår omfattende og grundig. Ved lovendringer som griper inn i kjernen av retten til privatliv i EMK art. 8 oppfordres det til at resten av lovarbeidet følger denne standarden.

Lovforslaget som er fremmet viderefører og presiserer adgangen til å beslutte visitasjon for våpenkontroll, men innebærer også en utvidelse av gjeldende regelverk ved at visitasjon kan tillates i større områder og over lengre tid. Rettspolitisk forening anser det som positivt at forslaget oppstiller flere rettsikkerhetsgarantier, blant annet krav om dokumentasjon og begrunnelse, tydelige avgrensninger, offentliggjøring, klageadgang samt uttrykkelige krav til nødvendighet og forholdsmessighet. Reguleringen fremstår noe tydeligere enn de ulike visitasjonsreglene som følger av gjeldende rett, noe som bør være et minstekrav ved inngrep av denne art.

Imidlertid er Rpf bekymret over de mulige skadevirkningene visitasjon vil kunne ha i befolkningen. Særlig gjelder dette risikoen for diskriminering og uforholdsmessig belastning av etniske minoriteter og andre som allerede opplever omfattende politikontroll. Selv om forslaget oppstiller et krav om «grunn til å undersøke», innebærer ordningen en lavere terskel for visitasjon enn ellers i politiloven. Når vurderingen baserer seg på erfaringsbasert kunnskap og etterretning oppstår risikoen for at eksisterende mønstre for kontroll og mistanke forsterkes.

Rpf vil også peke på at beslutningen om å etablere visitasjonssoner etter forslaget treffes av politiet selv, på grunnlag av politiets etterretning. Selv om klageadgangen til Politidirektoratet er et viktig rettsikkerhetstiltak, kan det stilles spørsmål ved hvor effektiv den reelle kontrollen vil være når grunnlaget bygger på informasjon som er vanskelig tilgjengelig å etterprøve.

Foreningen har forståelse for behovet for effektive virkemidler for å forebygge kriminalitet og bidra til trygghet i det offentlige rom. I den forbindelse er det avgjørende at slike virkemidler utformes på en måte som ivaretar grunnleggende rettsstatsprinsipper og ikke undergraver tilliten mellom politiet og de gruppene som i størst grad vil bli berørt av ordningen. Rpf mener derfor at det bør legges stor vekt på åpenhet om beslutningsgrunnlaget, notoritet og etterfølgende evaluering og dokumentasjon av eventuell kriminalitetsforebyggende effekt.

Eventuelle spørsmål kan rettes til styret i foreninga på e-post styret2@rpf.no.

Med vennlig hilsen,
Rettspolitisk forening